

„mindst“ saaledes, at det betyder, at der ingen Maksimumsgrænse er, men at de store Landbosparekasser, som omfatter et større Territorium, kan udnævne flere end de 25. Det forekommer mig, at for en stor Sparekasse, hvis Omraade strækker sig over, skal vi sige, en halv Snes Sogne, vil det være en lovlig lille Generalforsamling, da Repræsentantskabet, saa vidt jeg forstaar, efter § 6 skal udgøre Generalforsamlingen. Men dersom jeg forstaar Ordet „mindst“ rigtigt, kan der jo udnævnes flere. Jeg tror ikke, der er nogen Fare for, at en Bestyrelse skal udnævne for mange, saaledes at Repræsentantskabet bliver for stort.

Derefter skal jeg sige et Par Ord om § 7, og det er egentlig den, der har givet mig Anledning til at tage Ordet. Her vil jeg gerne have Lov til at understrege det, som blev fremhævet af min Gruppens Ordfører med Hensyn til Bestemmelsen om, at de Sparekasser, hvor Sparernes Tilgodehavende er over 100,000 Kr., kun maa udlaane Halvdelen som Kautionslaan. Som jeg allerede har nævnt, har jeg haft god Lejlighed til at lære Sparekasseforhold at kende, og jeg skal anføre, at i den Sparekasse, som jeg her tænker paa, var Indlaanet pr. 31. Marts 1913 1,450,700 Kr.; deraf var udlaant mod Kautionslaan 1,010,000 Kr.; tilbage bliver kun 440,700 Kr. Det vil forstaas, at dersom denne Bestemmelse i § 7 skulde blive vedtaget, vil den ganske lamme en saadan Sparekasses Virksomhed. Naar saa stort et Omraade som en halv Snes Sogne særlig benytter en Sparekasse, er Administrationen forholdsvis meget billig; den af mig nævnte Sparekasses Administration andrager kun ca. 3,500 Kr. aarlig, og Rentefoden er sat saa lavt, at man nøjes med 1/2 pCt. i Avance. Det vil let forstaas, at Befolkningen søger til en saadan Sparekasse. Jeg har, som sagt, ikke det mindste imod, at der fastsættes ensartede Regler med Hensyn til Bogføring og Regnskabsaflæggelse, at de bliver saa betryggende og ensartede som muligt. Jeg har heller ikke det mindste imod at lade Inspektionen foregaa noget oftere og maa-ske blive noget mere indgaaende. Men jeg vilde gerne lægge den højtærede Handelsminister saavel som det kommende Udvalg paa Sinde at tage Hensyn til Ønsket om, at der kan udlaanes en betydelig større Del af den indskudte Kapital mod Selvskyldnerkaution end foreslaaet. Jeg skal i denne Forbindelse nævne, at den af mig omtalte Sparekasse

er 46 Aar gammel, og den har ved Kautionslaan til Dato kun tabt 100 Kr. Jeg tror, at Forholdene her er saa betryggende, som de vel kan være. Naar der er mere end een Kautionslaan, og man følger Regelen om en Amortisation med 10 pCt. aarlig, kan jeg ikke se, at der er det mindste i Vejen for en saadan Form for Udlaan. Et saadant Sømmensud af mange smaa Summer, som altsaa her løber op til det nævnte Beløb, maa ikke gerne anbringes i Obligationer eller paa anden lignende Maade, for saa kommer de ikke til at virke for den Egn, som skulde nyde godt af dem, eller paa den Maade, de skulde virke. De Laan, der søges i en saadan Sparekasse, er jo smaa. Det er — lad mig med et Fællesnavn kalde dem — Driftslaan til mindre Gaardejere, til Husmænd, Forretningsfolk o. s. v., som ved et saadant mindre Kautionslaan søger at faa en midlertidig Driftskapital til at udvide deres Forretninger, af hvad Art disse nu kan være, og søge at skabe nye Værdier. Det er derfor paa en Egn som den, hvor jeg er hjemmehørende, af Vigtighed, at der kan udlaanes til mange i flere og mindre Summer i Stedet for at samle Udlaanene paa enkelte Hænder eller anbringe Midlerne i Obligationer, thi paa en saadan Egn er der nye Værdier at skabe. Og hvor skal ellers en saa stor Kapital, som vi her ligger med, anbringes? I første Prioriteter kan det ikke blive, for der tager Folk fornuftigvis Kreditforeningslaan. Der bliver altsaa kun tilbage at anbringe Kapitalen dels i Kreditforeningsobligationer, dels i andre Obligationer o. s. v., men derved forsvinder den Kapital ganske fra den Egn og fra den Brug, som har været Hensigten. Det Kredsløb, som der hidtil har været ved, at de mange Sparere har sat deres smaa Sparesummer ind i Sparekassen, og de mange Laansøgere har søgt mange smaa Laan, navnlig Driftslaan, vil ganske hemmes, dersom en saa stor Del af Midlerne skal baandlægges, som der er Tale om i § 7. Nej, lad Sparekasserne beholde det Selvstyre, de hidtil har haft! Lad dem selv bestemme, i alt Fald til Dels, hvor stor en Kapital de vil anbringe dels i Ejendomme, dels i Obligationer o. s. v., og hvor stor en Part de som hidtil vil udlaane mod sikker Selvskyldnerkaution!

Dette er egentlig det væsentligste Punkt, jeg har fæstet min Opmærksomhed ved. Jeg er selvfølgelig ogsaa af den Bestyrelse, som har med den af mig omtalte Kasse i min Hjemegn at gøre, blevet gjort